

عوامل جامعه شناختی و روانشناختی رانندگی پرخطر

کلان شهر شیراز بر اساس نظریه های سبک زندگی بورديو و آنومی دورکیم

محمد صدیق باور¹

¹ دانشجوی دکتری مهندسی حمل و نقل، مدیر کل دفتر مطالعات حوزه معاونت حمل و نقل شهرداری شیراز، ایران

مقدمه: اتومبیل برای نخستین بار، در دوران مظفرالدین شاه قاجار به وسیله سعد الدوله، وزیرمختار ایران در بلژیک وارد ایران شد و بنا بر رسم معمول آن زمان، ابتدا مورد استفاده دربار و نیز سفارتخانه های خارجی قرار گرفت. با گذشت زمان به تدریج در تهران، شیراز و چند شهر بزرگ از سوی عموم مردم نیز با استقبال مواجه شد، ولی حتی در سال های نخستین حکومت پهلوی، همچنان درشکه و کالسکه و گاری به عنوان وسایل نقلیه برای جابه جایی مردم از نقطه ای به نقطه دیگر مورد استفاده قرار می گرفت.

روش بررسی: در این تحقیق از نظریه آنومی دورکیم استفاده کردیم، وقتی شرایط جامعه به آشفتگی برسد و قانون در سطح جامعه اجرا نشود آنومی به وجود می آید. در این شرایط افراد قوانین را زیر می گذارند و شاید یکی از دلایل رعایت نکردن قوانین راهنمایی و رانندگی نبودن قانون می باشد. احتمال مجازات: تصور افراد در این خصوص است که در صورت تخلف از قوانین رانندگی چقدر احتمال کشف تخلف از سوی مأموران راهنمایی و رانندگی وجود دارد. یعنی وقتی افراد احتمال رانندگی را مدنظر قرار دهند از ارتکاب جرم و تخلف پرهیز میکنند. جامعه شناختی رفتار رانندگی پرخطر در بین جوانان می باشد. روش تحقیق، اسنادی و کتابخانه ای می باشد؛ لذا در این تحقیق از مطالعه در مقالات و کتاب هایی که در زمینه رانندگی پرخطر بودند به بحث و بررسی جامعه شناختی رفتار رانندگی پرخطر پرداختیم. نظریاتی که به عنوان مبنا در این تحقیق استفاده شد، نظریه سبک زندگی بورديو و آنومی دورکیم است.

یافته ها: نتیجه تحقیق نشان می دهد، طبق نظریه دورکیم، وقتی آنومی در سطح جامعه اتفاق بیفتد افراد رفتارهایی خلاف قانون رسمی جامعه انجام می دهند؛ همچنین بر طبق نظریه سبک زندگی بورديو، نوع سبک زندگی افراد، بر نحوه قانون گریزی و رفتار رانندگی پرخطر تأثیرگذار است. از جمله عوامل اجتماعی که بر رفتار رانندگی پرخطر تأثیرگذار است: آنومی اجتماعی - عدم کنترل

اجتماعی- احتمال مجازات - سن و جنسیت می تواند باشد. همچنین مردان و زنان از لحاظ میزان رفتار رانندگی پرخطر با یکدیگر متفاوت می باشند

نتیجه گیری: میزان رفتار رانندگی پرخطر برحسب نوع رفتار در مقایسه با کشورهای توسعه یافته و درحال توسعه و شهرهای ایران متفاوت است. به یکی از رفتارهای پرخطر مهم مانند عبور عمدی از چراغ زرد و قرمز می توان اکتفا نمود. احساس آنومی: زندگی بدون مقررات و راهنمایی و رانندگی باعث میشود که هر جامعه‌ای دچار سلب آرامش شود.

پیشنهادهات: 1- مشخص نمودن و تفهیم کردن رانندگی پرخطر و عواقب آن در قالب پوستر و تبلیغات از طرف سازمان ها و نهادهایی مانند: رسانه- نیروی انتظامی- شهرداری- وزارت راه و شهرسازی 2- برخورد قانونی و جدی با متخلفین از قوانین رسمی جامعه 3- مسئولیت پذیر کردن و آموزش افراد در قبال رفتارهای پرخطر مانند رانندگی پرخطر 4- ایجاد هیجانات و تفریحات سالم و پرنشاط برای جوانان برای جلوگیری از انجام هیجانات ناشی از رانندگی پرخطر

کلیدواژه ها: جامعه شناختی ، کلان شهر، روانشناختی ، پرخطر